

Skt. Markus Sogns Menighedsråd, Skt. Markus Kirkeplads 1, 8000 Aarhus C

8. marts 2023

Til Folketingets Kirkeudvalg

Vedr. behandling af lovforslag om ændring af lov om menighedsråd, lov om folkekirkens økonomi og lov om forsøg i folkekirken

Formålet med lovforslaget angives at være: *1) Udvidelse og forenkling af samarbejdsmuligheder og 2) øget transparens og fleksibilitet i den lokale økonomistyring samt ophævelse af lov om forsøg i folkekirken.*

Skt. Markus sogns Menighedsråd fremsendte den 18. august 2022 høringsvar i ovenævnte sag til Kirkeministeriet med kopi til daværende kirkeudvalg og kirkepolitiske ordførere. Menighedsrådet påpegede, at de foreslåede nye regler, såfremt de blev vedtaget, ville kunne medføre en så kraftig forskydning af kompetence fra menighedsråd til provstiudvalg, at der var grund til at befrygte, at der om få år ikke længere reelt ville være tale om selvstyrende sognekirker, men blot afdelingskirker under provstiets ubestridte ledelse.

Menighedsrådet opfordrede på den baggrund til, at det foreliggende forslag blev opgivet, og at det blev nedsat et nyt arbejdsudvalg med den opgave at komme med anbefalinger til, hvordan den lokale sognekirke ville kunne styrkes og provstiudvalg fastholdes på deres tilsynsopgaver.

Ved gennemgang af første behandlingen af forslaget i folketinget, må menighedsrådet imidlertid konstatere en overvejende positiv holdning hos ordførerne, hvor kun KK har betænkeligheder bl.a. med henvisning til de mange skeptiske svar fra menighedsrådene, og LA og Radikale Venstre understreger vigtigheden af, at menighedsrådenes kan annullere deltagelse i samarbejder og i øvrigt fortsat træffer alle politiske beslutninger.

Forslaget er nu sendt til udvalgsbehandling. Uanset den indledningsvis positive modtagelse ved første behandling skal menighedsrådet bede udvalget overveje indarbejdelse af nedennævnte ændringer/opgivelse af nye regler for dog at begrænse den mest massive kompetenceforskydning og således sikre menighedsrådene et mindstemål af selvstændighed.

ad formål 1

Det bør i lov om menighedsråd § 43 a præciseres, at samarbejdsaftaler efter de nye bestemmelser i lov om menighedsråd § 42 b og 42 c ligesom aftaler efter eksisterende § 42 a og 43 kun kan have provstiet som ramme, hvis menighedsrådene på et budgetsamråd med kvalificeret flertal træffer beslutning om at indgå en sådan aftale. Heraf vil implicit fremgå, at aftaler, der ikke kan mønstre et kvalificeret flertal heller ikke

kan finansieres af provstiudvalgskassen, men derimod må finansieres med bidrag fra de deltagende menighedsråds egne kirkekasser.

Det bør af alle samarbejdsvedtægter fremgå, at et menighedsråd til enhver tid kan opsige samarbejdet og dermed også friholdes for det økonomiske engagement, det være sig i form af bortfald af bidrag fra kirkekassen eller i form af økonomisk kompensation i forbindelse med den årlige budgetproces ved aftaler med provstiet som ramme.

Det bør præciseres, at finansiering af provstiudvalgskassen af samarbejdsaftaler efter lov om menighedsråd § 43 b (mellem ligestillede niveauer - f.eks flere provstier - og på kryds og tværs af niveauer) ikke kan besluttes af provstiudvalget, idet sådanne aftaler reelt forudsætter etablering af en formålsbestemt puljeordning, hvorom beslutning skal træffes af menighedsrådene med kvalificeret flertal på et budgetsamråd jf. § 43 a.

Der foreslåede fordobling af stiftsbidraget, hvorved der overføres kompetence fra menighedsrådene til stiftsrådene savner enhver saglig begrundelse og bør udgå.

ad formål 2

Den i forslaget nævnte øgede transparens består i hovedsagen af lovfæstelse af allerede eksisterende praksis. Den øgede fleksibilitet består i vide muligheder for overførsel af kompetence fra menighedsråd til provstiudvalget i form af:

Udmelding af øremærkede projektbevillinger til drift i forbindelse med fastlæggelse af rammebevillinger til menighedsråd og provstiudvalg:

Herved tillægges der provstiudvalget kompetence til at sætte retningen for kirkelige aktiviteter i provstiet, hvorved de enkelte menighedsråd på uheldig vis bliver ganske afhængige af provstiudvalgets bevågenhed og dermed i alvorlig grad mister selvbestemmelse. Ligeledes må det anses for stærkt betænkeligt, at provstiudvalget får mulighed for at afsætte projektbevillinger til sig selv udover, hvad der medgår til sædvanlig drift. Nyskabelsen bør opgives og hidtidig retstilstand opretholdes.

Tilbageholdelse af en reserve i provstiudvalgskassen i forbindelse med fastlæggelse af rammebevillinger:

Størrelsen bestemmes af provstiudvalget, der herefter frit kan udmelde øremærkede tillægsbevillinger til diverse formål (ud over de eksisterende 5%- midler til uforudsete og uopsættelige udgifter), hvorved der som ovenfor nævnt overflyttes kompetence til provstiudvalget til at sætte retningen for diakonale og andre projekter i provstiet. Nyskabelsen bør opgives, og eksisterende ordning med 5%-midler opretholdes.

Som helhed betragtet repræsenterer lovforslaget en betydelig overflytning af kompetence til provstiudvalgene med en tilsvarende betydelig svækkelse af menighedsrådenes selvstyre til følge. At skabe gode muligheder for samarbejde på frivillig basis menighedsrådene imellem og også mellem menighedsråd og provstiudvalg må anses for positivt, men at overlade til provstiudvalg at prioritere mellem menighedsrådenes kirkelige aktiviteter forekommer at være i strid med ånden og den demokratiske tradition i den folkekirkelige ordnings kompetencefordeling mellem de kirkelige niveauer.

Kirkeudvalget opfordres til i det videre arbejde med lovforslaget i tillid til menighedsrådenes evne og vilje til at styre sognets kirkelig og administrative anliggender at påse, at balancen mellem de kirkelige niveauer ikke forstyrres unødigt.

Hørings svar fra Skt. Markus Kirke af 18. august 2023 vedlægges til orientering.

Med venlig hilsen

Benedicte Baumgarten

formand for Skt. Markus sogns Menighedsråd